

VSI NA SNEG!

Priročnik za društva

Kazalo

1. Uvod	4
2. Strategija SZS	5
3. Dobre prakse za promocijo smučanja	6
a. Brezplačna ura vadbe za otroke v skakalnem centru	7
b. Brezplačni tečaji za starše	8
c. Popoldanska vadba v vrtcih in interesne dejavnosti v osnovnih šolah	9
d. Predstavitve programov v osnovnih šolah	10
e. Mini snowboarder	11
f. Alpska šola / Športna akademija	12
g. Brezplačna oprema za začetnike	13
h. Smučarski paketi	14
i. Smučanje s slepimi in osebami s cerebralno paralizo	15
j. Skate šola	16
4. Predlog koncepta promocije smučarskih športov	17
5. Predlog enotnih smernic komuniciranja	19
6. Dopisi za ravnatelje (template) - vstop v šole in vrtce	20
a. Dopis 1: Predstavitev programov učencem šole	21
b. Dopis 2: Izvajanje vadbe v okviru interesne dejavnosti	22
c. Dopis 3: Obveščanje staršev o izvenšolskih programih preko eAsistenta	23
7. Google business	24
8. Donacija dohodnine	25
9. Predstavitev trajnostnih vsebin	26
a. Trajnostni check list za dogodke (poenostavljen za društva)	27
b. Priporočila za društva/kлубe na temo safeguardinga in integritete v športu	30
10. Dobre prakse na področju trajnosti	32
a. Program mentorstva za ženske v biatlonu – IBU	33
b. Velika baterijska skrinja – IBU	34
c. Projekt fifty/fifty – Floorball	35
11. Smučanje – vključujoča dejavnost	36
12. Predstavitev para alpskega smučanja v Sloveniji	37

1. Uvod

Smučarska zveza Slovenije z namenom podpore svojim članom – smučarskim društvom in klubom – izdaja ta priročnik "VSI NA SNEG!", ki predstavlja zbirko uporabnih napotkov in konkretnih primerov dobrih praks za promocijo smučarskih športov.

Smučanje in z njim povezane panoge imajo v Sloveniji dolgo tradicijo, vendar se soočajo z izzivi, kot so manjše zanimanja za smučarske športe med mladimi, omejena vključenost otrok v smučarske aktivnosti ter, zaradi vse bolj zelenih zim, potreba po večji trajnostni naravnosti pri našem delovanju.

Priročnik ponuja rešitve za večje vključevanje novih generacij v smučarske

športe, s posebnim poudarkom na otrocih in mladih. Poleg konkretnih dobrih praks nekaterih društev in predlogov za dodatne projekte priročnik vključuje tudi vzorčne dopise za ravnatelje, ki klubom olajšajo vzpostavljane stikov s šolami in vrtci, ter predloge za trajnostno delovanje, s katerim bodo klubi in društva prispevali k varovanju okolja in hkrati krepili ugled smučarske skupnosti.

Smučarska zveza Slovenije želi s tem priročnikom omogočiti vsem svojim članom boljšo prepoznavnost, večje vključevanje otrok v programe ter jim pomagati pri izvajanju aktivnosti, ki so usmerjene v ohranjanje narave in vzdržnost smučarskih športov za prihodnje generacije.

2. Strategija SZS

Strategija blagovne znamke Smučarske zveze Slovenije (SZS) je zasnovana z namenom povezovanja ključnih deležnikov, da bi zaposleni, sodelavci, športniki in društva čutili moč smučarskega športa ter dvigovali vrednost blagovne znamke SZS.

Strategija se osredotoča na krepitev identitete in prepoznavnosti SZS, kar vključuje usklajevanje vrednot in prepričanj znotraj organizacije, vseh njenih deležnikov ter učinkovito komunikacijo z zunanjimi partnerji. Naše prioritete so popularizacija smučarskih športov, vrhunski rezultati, razvoj infrastrukture ter širjenje znanja.

S tem pristopom imamo cilj krepiti svojo vlogo v slovenskem športu in povečati privlačnost športa nasploh, tako iz vidika širše javnosti, sponzorjev, gledalcev, predvsem pa nas, smučarjev in tekmovalcev. Zavedamo se, da so pred nami izzivi, ki jih pogumno naslavljamo. SZS se je lotila izzivov prihodnosti s ciljem krepitev smučarskih športov in prepoznavnosti Slovenije na svetovnem prizorišču.

Povezujemo ključne deležnike SZS z namenom, da bi okrepili moč smučarskega športa ter prepoznavnost blagovne znamke SZS. S tem želimo povečati privlačnost smučarskih športov, krepiti zavest o nacionalni identiteti, širiti bazo podpornikov zimskih športov, in ustvarjati pogoje za razvoj podmladka in doseganje vrhunskih rezultatov.

SZS se zaveda pomena razvoja mladih športnikov in si prizadeva za izboljšanje pogojev ter dostopnosti do smučarskih disciplin, da bi zagotovila prihodnost slovenskega smučanja.

Strategija velik pomen daje tudi društvom in klubom na področju smučanja – članom Smučarske zveze Slovenije. Kot ključen cilj in hkrati zavezo si SZS zastavlja popularizacijo smučarskih športov, kar nameravamo doseči z izvajanje najrazličnejših aktivnosti tako za povečevanje števila rekreativnih smučarjev kot tudi tekmovalcev. Seveda pa v tem segmentu vlogo igrajo tudi društva, ki so vpletena v lokalne skupnosti in vsako na svojem področju, s skupno vizijo in pomočjo SZS, lahko naredijo največ.

3. Dobre prakse za promocijo smučanja

Z namenom skupne vizije popularizacije smučanja predstavljamo nekaj izjemnih primerov dobrih praks, ki so jih uvedla različna smučarska društva in klubi po Sloveniji, da bi povečali vpis mladih v svoje programe, razširili svojo bazo mladih tekmovalcev in ustvarili bolj dostopne programe za otroke in starše. Verjamemo, da podobne aktivnosti izvajajo tudi druga društva, vendar smo prepričani, da bo vsako društvo med primeri dobrih praks našlo vsaj eno dejavnost, ki jo lahko vpelje v svoj program.

To poglavje vključuje številne primere, kot so promoviranje aktivnosti za učence skozi sistem eAsistent, brezplačne tečaje za starše otrok, aktivnosti izvajane neposredno po šolskem pouku, obšolske aktivnosti (interesne dejavnosti, brezplačno opremo za začetnike, vključevanje otrok s posebnimi potrebami, ter različne modele najema opreme in smučarskih paketov, ki društvom pomagajo krepiti svojo vlogo v lokalnem okolju ter s tem širiti ljubezen do zimskih športov med mladimi.

a. Brezplačna ura vadbe za otroke v skakalnem centru

Nordijski smučarski klub izvaja brezplačni program športne vadbe, ki je namenjen otrokom osnovnih šol in poteka takoj po koncu pouka. Program ni osredotočen izključno na smučarske skoke, temveč je namenjen splošni gibalni aktivnosti, ki vključuje različne športe in elemente, ki pripomorejo k celostnemu gibalnemu razvoju otrok.

Vadba se izvaja v Skakalnem centru, kjer ima klub odlične pogoje za vadbo – otroci imajo na voljo igrišče s košem, tekalno stezo, telovadnico ter 5-metrsko skakalnico za najmlajše, kar omogoča varno in prilagojeno prvo spoznavanje z nordijskimi športi. Vsebina vadbe je raznovrstna in vključuje igre z žogo, rolanje, vadbo elementov talne telovadbe, tek na smučeh ter skoke, kar omogoča otrokom, da razvijajo širok spekter gibalnih veščin. Vključena je tudi možnost preizkusa na skakalnici, kar otrokom nudi edinstveno priložnost za prvi stik z osnovami smučarskih skokov.

Program je zasnovan tako, da poteka v tesnem sodelovanju s šolami in starši, pri čemer je klub poskrbel, da vadba ne posega v obvezni pouk oziroma razširjeni program šol (RAP).

Klub je usklajen s šolami, da vadba ne odvzema delovnih ur učiteljem, hkrati pa skrbno načrtuje prevoze za otroke – z dovoljenjem staršev organizirajo brezplačni prevoz otrok od šole do skakalnega centra in nazaj, kar zagotavlja varnost ter enostaven dostop do vadbe.

Starše o programu obveščajo preko sistema eAsistent v sodelujoči šoli in preko natisnjenih dopisov v drugih šolah. Program poteka enkrat tedensko od oktobra do konca šolskega leta, prijave pa sprejemajo do sredine septembra. Vadbo vodijo usposobljeni in licencirani trenerji kluba, kar zagotavlja kakovostno in strokovno izvedbo programa.

Ta pobuda pomeni pomemben korak k popularizaciji športa med mladimi, saj športne aktivnosti pomembno prispevajo k razvoju zdravih gibalnih navad in omogočajo otrokom, da se skozi igro in šport povežejo z okolico ter razvijajo športne vrednote. Program, ki ne zahteva predhodnih izkušenj, omogoča dostopno in brezplačno vključitev v športne aktivnosti, kar ima neprecenljivo vrednost za otroke, starše in skupnost. V dolgoročnem smislu pa program vzpostavlja potencialno osnovo za nadaljnji razvoj mladih športnikov in integracijo v redne programe kluba.

b. Brezplačni tečaji za starše

Smučarska društva z brezplačnimi tečaji smučanja za starše otrok, vključenih v njihove programe, ustvarjajo edinstveno priložnost za spodbujanje smučanja kot družinske aktivnosti. Tečaji staršem omogočajo, da osvežijo ali pridobijo osnovno znanje smučanja in se tako še bolj aktivno vključijo v športne aktivnosti svojih otrok. S tem ne le izboljšujejo svoje smučarske veščine, temveč tudi gradijo tesnejše vezi z društvom in drugimi družinami, kar prispeva k občutku skupnosti.

Društva skozi tovrstne tečaje krepijo afiniteto družin do smučanja in jih spodbujajo, da skupaj preživljajo čas na smučišču. Otroci v družinskem okolju dodatno utrjujejo pridobljena znanja, medtem ko starši razvijajo globlje razumevanje športa in podporo

za svoje otroke. Takšna medgeneracijska povezava ustvarja pozitivno izkušnjo, ki spodbuja dolgoročno zavezanost družine k smučanju.

Z vključitvijo brezplačnih tečajev društva povečujejo svojo prepoznavnost in krepijo zaupanje med člani. Starši pridobijo neposreden vpogled v delovanje društva in postanejo njegovi ambasadorji v lokalni skupnosti. Tečaji hkrati predstavljajo trajnostni način spodbujanja smučanja, saj gradijo zavest o športnem udejstvovanju kot načinu kakovostnega preživljanja prostega časa in krepitve družinskih vezi. S tem društva ne le širijo svoje poslanstvo, temveč ustvarjajo trajne povezave z družinami, ki postanejo pomemben del njihove zgodbe o uspehu.

c. Popoldanska vadba v vrtcih in interesne dejavnosti v osnovnih šolah

Smučarska društva organizirajo popoldanske vadbe za najmlajše otroke v vrtcih in osnovnih šolah, kjer otrokom nudi priložnost za celosten gibalni razvoj v spodbudnem, varnem in prijetnem okolju. Programi vadbe potekajo v sodelovanju z vrtci in šolami, zasnovani pa so tako, da skozi igro otroci pridobijo raznolika gibalna znanja, izboljšajo koordinacijo in vzdržljivost ter razvijajo pomembne socialne veščine, kot sta sodelovanje in timsko delo.

Vadba v vrtcih je namenjena otrokom drugega starostnega obdobja (od tretjega leta starosti naprej). Izvaja se popoldne, ko učitelji otroke prevzamejo v vrtčevskih skupinah, po končani vadbi pa jih prevzamejo starši. Program vadbe je prilagojen starosti, sposobnostim in predhodnemu znanju otrok. V majhnih skupinah se učitelji individualno posvetijo vsakemu otroku, kar omogoča, da otroci na igriv način krepijo samozavest, gibalne sposobnosti in veselje do športa.

Vadba vključuje naravne oblike gibanja (hoja, tek, skoki), ki so osnova za razvoj osnovne motorike, elementarne in štafetne igre, kjer otroci razvijajo hitrost, gibčnost in sodelovanje, osnove gimnastike in atletike, kar pripomore k boljši gibljivosti, ravnotežju in vzdržljivosti, igre z žogo, ki izboljšujejo koordinacijo in timsko delo, otroške ples, kjer se otroci spoznavajo z ritmom in izražanjem skozi gib in gibanje v naravi, kjer se otroci spoznavajo z okoljem, se sprostijo in uživajo v naravi.

Vadba v vrtcih poteka skozi celo leto. V toplih mesecih poteka na prostem, v hladnejših mesecih pa se preseli v telovadnice, kjer otroci razvijajo vzdržljivost, ravnotežje, koordinacijo in moč. Preko igre in zabavnih aktivnosti otroci pridobijo osnovne gibalne veščine, ki predstavljajo odlično podlago za nadaljnje športne aktivnosti.

Smučarsko društvo organizira tudi športno šolo za otroke razredne stopnje osnovnih šol. Programi vadbe potekajo v popoldanskih urah na več osnovnih šolah, kjer so učitelji posebej usposobljeni za delo z mlajšimi otroki in z njimi izvajajo aktivnosti, prilagojene njihovi starosti in telesni pripravljenosti. Vadba spodbuja splošni gibalni razvoj otrok, vključno z vzdržljivostjo, močjo, hitrostjo in koordinacijo.

Otroci skozi vadbo spoznajo pomen sodelovanja, fair-playa in ekipnega dela, kar prispeva k njihovemu socialnemu in čustvenemu razvoju. Poleg telesnega razvoja si otroci krepijo tudi samozavest, vztrajnost in občutek pripadnosti športni skupnosti.

Programi so zasnovani tako, da omogočajo otrokom pridobitev široke palete gibalnih znanj, razvijajo pozitivne vrednote, kot sta sodelovanje in fair-play, ter krepijo socialne in čustvene veščine. Vadbe v vrtcih in šolah ter organizirani izleti v naravo prispevajo k temu, da otroci vzljubijo gibanje in šport ter že v najmlajših letih razvijejo zdrav življenjski slog, ki jim bo služil vse življenje, hkrati pa širok krog otrok razvija močno afiniteto do društva, ki izvaja te programe.

d. Predstavitve programov v osnovnih šolah

Smučarska društva v Sloveniji imajo ključno vlogo pri spodbujanju športnega udejstvovanja med mladimi. S svojo prisotnostjo na osnovnih šolah otrokom približajo smučarske športe ter jim predstavijo vrednote, kot so vztrajnost, ekipni duh in veselje do gibanja na prostem.

Na interaktivnih dogodkih otrokom na zanimiv in dostopen način predstavijo različne smučarske discipline, opremo ter koristi zimskih športov. Ti dogodki pogosto vključujejo praktične izkušnje, kot so preizkušanje na simulatorjih smučanja ali skozi zabavne igre in vaje. Posebno vrednost dogodkom dodajo uspešni lokalni smučarji, ki s svojo prisotnostjo in zgledom otroke navdihujejo ter jim približajo svet tekmovanj in treningov. Dogodki vključujejo tudi starše, ki pridobijo informacije o možnostih vpisa otrok v programe smučarskih društev in se seznani s pozitivnimi vplivi zimskih športov na razvoj svojih otrok.

Pri organizaciji dogodkov se društva osredotočajo tudi na trajnostni vidik, saj spodbujajo uporabo naravnih površin, deljenje opreme in ozaveščajo o pomenu odgovornega ravnanja z naravnimi viri. Takšni dogodki ne prispevajo le k širjenju športne kulture in spodbujanju aktivnega življenjskega sloga, temveč tudi k povezovanju lokalne skupnosti.

Otroci vzpostavijo pozitiven odnos do športa, starši in društva pa krepijo sodelovanje v skupnem cilju zagotavljanja dostopnosti športa za vse. Uspešni športniki iz lokalnega okolja s svojimi zgodbami in izkušnjami dodatno navdihujejo mlade, da sledijo svojim sanjam in vztrajajo pri doseganju zastavljenih ciljev.

Sodelovanje med smučarskimi društvi in osnovnimi šolami je tako izjemno učinkovit način za širjenje športnih vrednot, vzpostavljanje trajnostnega odnosa do narave in spodbujanje aktivnega ter odgovornega življenjskega sloga med mladimi.

e. Mini snowboarder

Program Mini Snowboarder je zasnovan posebej za predšolske otroke (stare 3–6 let) in jim omogoča prve korake na snegu na igriv in domiseln način. Otroci v tem programu spoznavajo osnove deskanja skozi igro predvsem z vlečenjem, najprej po ravnini, kjer pomembno vlogo igra domišljija. Poleg deskarskih tehnik razvijajo temeljne gibalne spretnosti, kreativnost in socialne veščine ter se ob tem zabavajo in družijo s sovrstniki v sproščenem, naravnem okolju. Posebna pozornost je namenjena varnosti, saj se otroci učijo ne le deskarskih veščin z uporabo desk brez in z vezmi, temveč tudi pravilnega ravnanja na smučišču in varne uporabe žičnic. Medtem oblikujejo trdna prijateljstva in uživajo v edinstvenih doživetjih na snegu.

Ker predšolski otroci potrebujejo posebno nego in podporo, se učenje izvaja v majhnih skupinah s po 2 do 5 otroki, kar omogoča učitelju, da se vsakemu otroku posveti individualno. Poleg petdnevniških tečajev, ki so na voljo skozi celotno sezono, program ponuja tudi individualne učne ure. Izkušnje kažejo, da so otroci najbolj navdušeni nad skupinskimi tečaji, saj jih druženje s sovrstniki še dodatno motivira in omogoča daljše in intenzivnejše programe. Cilj programa je otroke pripeljati do točke, kjer bodo samostojno nadzorovali hitrost na različnih terenih, znali varno zaustaviti desko in spoznali osnove uporabe žičnic.

Izvajalci se zavedajo svoje odgovornosti pri uvajanju malčkov v svet deskanja in tega se lotevajo s posebno skrbnostjo. Zavedajo se, da je zgodnje spoznavanje z deskanjem ključno za otrokov razvoj ljubezni do tega športa in za oblikovanje pozitivnega odnosa do gibanja v naravi.

Otroci, ki se udeležijo tedenskih oziroma dnevnih tečajev, na snegu običajno preživijo do 5 ur dnevno.

V tem času imajo več odmorov za počitek in prigrizke, ogrevalne igre ter čas za druženje. Na snegu preživijo skoraj cel dan, kar spodbuja njihovo postopno navezanost

na deskanje. Pri individualnih urah je učenje intenzivnejše, in otroci hitreje usvojijo osnovne veščine, vendar pa niso vključeni v skupinsko igro in druženje s sovrstniki. V tej starosti je najpomembneje, da otroci razvijejo ljubezen do deskanja, ob tem pa osvojijo osnove, in po možnosti celo nekaj naprednejših tehnik.

Program Mini Snowboarder ponuja otrokom odlično izkušnjo spoznavanja deskanja na snegu na prijeten in varen način, pri čemer so igre, domišljija in učenje osnovnih deskarskih tehnik združeni v program, ki pri otrocih spodbuja veselje do športa in jih pripravlja na nadaljnje deskarske dogodivščine.

f. Alpska šola / Športna akademija

Programi kot so alpska šola ali smučarska akademija ponujajo mladim smučarjem celoleten program, zasnovan za razvoj tehničnih veščin, kondicije in ljubezni do športa. Namenjeni so otrokom, ki že obvladajo osnove smučanja, pa tudi tistim, ki se želijo izpopolniti v učenju smučarskih tehnik brez tekmovalnih ciljev. Program je navadno razdeljen na jesenski, zimski, spomladanski in letni del ter vključuje posebne športne tabore, tečaje smučanja in rolanja ter ostale priložnosti športnih aktivnosti. Vsak del programa je skrbno prilagojen sezonskim možnostim in specifičnim ciljem razvoja otrok.

Zimski del je osrednji del programov, saj otroci preživijo več kot 25 dni na snegu. V tem obdobju se osvajajo različne elemente smučanja, ki vključujejo osnovno vijuganje, vijuganje v širšem in ožjem hodniku, vožnjo po celcu, grbinah in snežnem poligonu. Poleg vožnje med količki in različnih metod za osvajanje pravilne tehnike, otroci sodelujejo tudi na nekaterih smučarskih tekmah. Ta del programa omogoča poglobljeno učenje smučarske tehnike in tekmovalne izkušnje, kar povečuje samozavest in smučarske veščine otrok.

Jesenski del prinaša osnovo za kasnejše zimske smučarske treninge, saj vključuje suhe treninge, kjer otroci 2-krat tedensko vadijo na prostem in v telovadnici. Otroci se ukvarjajo z atletiko, rolanjem, akrobatiko in kolesarjenjem, kar jim pomaga razvijati gibljivost, ravnotežje in splošno kondicijsko pripravljenost. Ta del programa poskrbi za osnovno fizično pripravljenost in koordinacijo, kar so ključne lastnosti, ki bodo omogočile boljši napredek na snegu. V spomladanskem delu se otroci znova osredotočajo na suhe treninge, ki potekajo večkrat tedensko in vključujejo različne dejavnosti, kot so plavanje, igre z žogo in obisk pustolovskega parka. Cilj je obnoviti kondicijo in okrepiti motorične sposobnosti, kot so vzdržljivost, moč in koordinacija, kar

pripomore k celostnemu razvoju otrok tudi izven smučarske sezone. Ta del programa otroke spodbuja k raznolikemu gibanju in uživanju v športu skozi različne aktivnosti.

Poleg rednih treningov program vključuje tudi poletne športne priprave, ki potekajo junija in avgusta ob morju. Na teh taborih otroci preživijo teden dni, poln športnih aktivnosti, kot so atletika, rolanje, plavanje, akrobatika, kolesarjenje in igre z žogo. Tabori niso le priložnost za izboljšanje športnih sposobnosti, temveč tudi za razvoj socialnih veščin, medosebnih odnosov ter sodelovanja v skupini. Otroci preko skupinskih aktivnosti krepijo občutek pripadnosti, odgovornosti in zaupanja.

g. Brezplačna oprema za začetnike

Smučarski klubi, predvsem skakalni, izvajajo učinkovit sistem zagotavljanja opreme za mlade tekmovalce, kar omogoča, da je šport dostopen vsem otrokom ne glede na finančne zmožnosti njihovih družin. Klubi vključujejo osnovno opremo (kot so smuči, čevlji, dresi in palice) v mesečni prispevek, ki ga plačujejo starši, s čimer je velik del stroškov za opremo pokrit že v okviru rednih prispevkov. Za nekatere dele osebne opreme, kot so čelada, očala in rokavice, poskrbijo starši, saj gre za predmete, ki jih otrok potrebuje kot lastno zaščitno opremo. Prav tako nekateri klubi omogočajo enotno klubsko oblačilo za vse člane. Vsak otrok ob vpisu v klub prejme klubsko bundo, kar poleg funkcionalnosti prinaša tudi občutek enotnosti in pripadnosti klubu. Ker otroci opremo hitro prerastejo, klubi organizirajo menjavo oblačil med člani, da se oblačila izmenjujejo znotraj kluba in s tem omogočajo prilagoditev opreme rastočim otrokom. Klubi vsaj enkrat letno organizirajo tudi možnost naročila dodatnih klubskih oblačil za otroke, starše in podpornike kluba, kar še dodatno spodbuja občutek pripadnosti in enotnosti v klubu.

Ta model oskrbe z opremo in oblačili omogoča dostopnost športa in je primer dobre prakse, ki ga že uporablja veliko skakalnih klubov, prevzamejo pa ga lahko tudi drugi klubi iz ostalih panog. Ključne prednosti so zmanjšanje finančnega bremena za starše, enoten videz kluba, občutek pripadnosti in možnost, da otroci brez prekinitev rastejo z opremo, ki je ustrezna njihovim potrebam.

h. Smučarski paketi

Smučarski klubi ponujajo prilagojene smučarske pakete, ki otrokom omogočajo aktivno udejstvovanje v smučanju skozi celotno sezono. Z zasnovo večtedenskih programov, kot so paketi za sobotna smučanja, klub zagotavlja kontinuiteto treningov, kar otrokom omogoča enakomeren in stabilen napredek v smučarskih veščinah. Ta struktura sezonskega vključevanja ima številne koristi: poleg tehničnega napredka spodbuja tudi socialni razvoj otrok, saj se oblikuje stalna skupina vrstnikov, ki skupaj smuča in trenira skozi celotno zimo.

Paket 4 ali 8 sobot vključujeta sobotne smučarske tečaje na ter redne kondicijske treninge, ki so ključni za fizično pripravo na snegu. Otroci se udeležujejo smučarskih treningov enkrat tedensko, obenem pa lahko dvakrat tedensko obiskujejo kondicijske treninge, ki potekajo v dvorani. S tem se zagotavlja celostni pristop k razvoju smučarja, ki ne temelji zgolj na smučanju, temveč tudi na vzdrževanju telesne kondicije.

Za otroke, ki želijo intenzivnejše smučanje med zimskimi počitnicami, je v nekaterih klubih na voljo tudi paket počitniških smučanj. Ti paketi vključujejo petdnevni smučarski tečaj na, kjer otroci vsak dan preživijo več ur na snegu in tako dobijo poglobljeno izkušnjo ter možnost za intenzivno napredovanje v kratkem času.

Pristop k sezonskemu smučanju spodbuja tudi socialno dinamiko med otroki. Otroci, ki so skupaj vključeni v programe skozi daljše časovno obdobje, oblikujejo vezi s svojimi vrstniki in z učitelji, kar krepi skupinski duh in spodbuja sodelovanje. Ta povezanost v skupini pozitivno vpliva na motivacijo otrok, saj se zaradi prijateljskih vezi in podpornega okolja veselijo novih treningov ter so bolj vztrajni pri učenju.

Takšen pristop predstavlja zgleden model, kako strukturirano in celostno vključiti otroke v šport skozi sezono, kar spodbuja tako gibalni kot socialni razvoj ter pomaga pri oblikovanju pozitivnega odnosa do športa.

i. Smučanje s slepimi in osebami s cerebralno paralizo

Nekatera smučarska društva dajejo zgled, kako je mogoče z vključevanjem ranljivih skupin v šport ustvariti dolgoročno trajnostne vrednote v skupnosti. Ta društva si že vrsto let prizadevajo omogočiti smučanje tudi osebam s posebnimi potrebami, s čimer povečujejo dostopnost športa za vse, ki si želijo gibanja na snegu. Programi so prilagojeni za slepe in slabovidne ter za osebe z različnimi oblikami cerebralne paralize, pri čemer društva dajejo prednost varnosti, prijaznemu okolju in prilagoditvam, ki posameznikom omogočajo največjo možno samostojnost.

Vključevanje ranljivih skupin v šport zahteva strokovno usposobljene kadre, ki so dodatno izobraženi za poučevanje smučanja hendikepiranih oseb. Pri delu s slepimi smučarji je na primer ključna usklajenost

med inštruktorjem in smučarjem, ki temelji na zaupanju in stalni komunikaciji. Pri smučanju oseb s cerebralno paralizo pa je v ospredju uporaba prilagojenih tehnik in opreme, kar omogoča prilagojeno, a hkrati učinkovito vadbo. Takšna podpora spodbuja posameznike, da razvijajo samostojnost, samozavest in povezanost s športom.

Leta 2010 so na predsezonskem seminarju ISIA organizirali delavnico "Smučanje ljudi s posebnimi potrebami," kjer so predstavljali metode dela s slepimi in drugimi hendikepiranimi smučarji. S tem se je spodbudila ozaveščenost in zanimanje med učitelji, ki so prepoznali pomen vključevanja hendikepiranih oseb v smučarske programe. Takšne delavnice so ključen korak k širši spremembi, saj omogočajo večji dostop do športa in pomagajo razvijati empatijo ter občutek odgovornosti za celotno skupnost.

j. Skate šola

V toplejših mesecih zimsko bordanje zamenja rolkanje in s tem otrokom ter mladim ponuja možnost, da se vse leto gibljejo in razvijajo svoje veščine na prostem. V skate šoli udeleženci trenirajo na urejenem zunanem poligonu. V primeru slabega vremena se treningi prestavijo v notranji prostor z mini rampo in skate bazenom, kar omogoča kontinuiteto treningov ne glede na vremenske razmere. To mladim zagotavlja varen in spodbuden prostor za učenje in druženje ter dosledno napredovanje v rolkanju.

Treningi so zasnovani postopno in varno, s prilagoditvami za posameznike, kar omogoča vključitev tako začetnikov kot tistih, ki imajo nekaj izkušenj. Udeleženci se učijo osnov ravnotežja na rolki in osnovne tehnike poganjanja, za kar odlično izkoriščajo tudi »pump tracke« nato pa nadgrajujejo znanje na minirampi in osvajajo zahtevnejše elemente, kot je ollie – osnovni skok, ki je temelj številnih skate trikov. Tak pristop omogoča mladim, da se učijo na način,

ki krepi njihovo samozavest in spodbuja občutek dosežka.

Z organizacijo skate šole se ustvarja prostor za socialni razvoj mladih skozi šport. Kontinuiteta treningov skozi poletno sezono omogoča, da se med udeleženci oblikuje skupina vrstnikov, ki skupaj razvija skate veščine, si izmenjuje znanje in se medsebojno spodbuja. S tem se oblikuje skupnost, ki prispeva k krepitvi socialnih veščin, kot so sodelovanje, vzajemna pomoč in občutek pripadnosti.

Poseben primer dobre prakse je tudi organizacija "Skejtarskega tedna" med jesenskimi počitnicami, ki je del širše pobude za aktivno preživljanje prostega časa. Ta program udeležencem nudi pet dni brezplačnih treningov, kar omogoča dostopnost za vse otroke in mladostnike, ki si želijo preizkusiti rolkanje ali nadgraditi svoje znanje. Poleg brezplačnih treningov je edini pogoj za udeležbo simbolična klubska članarina, kar povečuje dostopnost za širšo populacijo.

4. Predlog koncepta promocije smučarskih športov

Organizacija dogodka, kot je “Zimsko igrišče”, je odlična priložnost, da društva po vsej Sloveniji s skupnimi močmi med otroci promovirajo različne smučarske športe – alpsko smučanje, tek na smučeh, smučarske skoke, deskanje...

Koncept Zimskega igrišča je zasnovan kot družinski dogodek, kjer otroci in njihovi starši spoznavajo osnove zimskih športov v prijetnem, sproščenem okolju, kar posledično spodbuja zanimanje za vključitev otrok v lokalne smučarske programe. Poleg tega je Zimsko igrišče odlična priložnost za krepitev vezi med lokalnimi društvi, šolami in vrtci, ter širjenje ozaveščenosti o pomembnosti gibanja (na snegu) za zdrav razvoj otrok.

Dogodek se lahko odvije na različnih zasneženih lokacijah po Sloveniji, kot so izteki smučarskih skakalnic (Mostec, Ihan, Žiri, Kranj, Velenje,...) in tekaški centri (Stanežiče, Medvode, Jezersko, Bloke,...) ali na smučiščih, ki segajo v mesta (Maribor,

Kranjska Gora,...). Bistvo izbire lokacije je v tem, da smučarske športe pripeljemo bližje lokalnim okoljem in s tem spodbudimo otroke in družine k prvim smučarskim korakom.

Ti prostori že nudijo zasnežene površine, zato so stroški in vpliv na okolje minimalni, smučarske športe pa s tem pripeljemo v lokalna okolja otrok in družin. Dogodek je lahko razdeljen na dopoldanski in popoldanski del. Dopoldne je program namenjen organiziranim obiskom skupin otrok iz lokalnih vrtcev, popoldne pa prostim obiskom družin. Takšna organizacija omogoča, da otroci dogodek doživijo tako v okviru šolskega dne kot v družinskem krogu, kar dodatno spodbuja vključevanje staršev v smučarske aktivnosti.

Predstavitveni tečaji so osrednji del dogodka in omogočajo, da se otroci preizkusijo v osnovah smučanja, teka na smučeh, smučarskih skokov in deskanja na snegu. Tečaje vodijo učitelji smučarskih športov iz lokalnih društev, ki so že prisotni v teh okoljih in s tem še dodatno vzpostavljajo stik z lokalnimi otroki ter njihovimi starši.

Vsaka panoga se predstavi na privlačen, varen in zabaven način, pri čemer se poudarja veselje do gibanja na snegu, pomembnost pravilne tehnike ter varnosti na smučiščih. Takšna izkušnja otrokom omogoči, da šport spoznajo skozi igro, brez pritiska ali obveznosti, kar je pomembno za spodbujanje prvih korakov v športnem svetu.

V okviru dogodka se lahko organizirajo kratka izobraževalna srečanja za starše, kjer se izpostavijo številni pozitivni učinki zimskih športov na otroke. Poleg fizičnih koristi, kot so razvoj motorike, ravnotežja in koordinacije, smučarski športi prispevajo k socialnemu in osebnostnemu razvoju otrok. Skozi skupinsko dejavnost otroci razvijajo socialne veščine, pridobivajo občutek za odgovornost ter gradijo samozavest. Ta vidik lahko organizatorji dogodka izkoristijo za spodbujanje vpisa v redne programe smučarskih športov, ki jih društva ponujajo, saj starši tako jasno spoznajo širše koristi tovrstne udeležbe za svoje otroke.

Ena ključnih komponent dogodka "Zimsko igrišče" je tudi povezovanje lokalnih društev. Skupna organizacija dogodka namreč omogoča, da društva različnih panog delujejo skupaj in medsebojno sodelujejo. S tem vsa vključena društva pridobijo na prepoznavnosti, hkrati pa vzpostavljajo trdne vezi z drugimi športnimi organizacijami, lokalnimi šolami, vrtci in občinami. Takšno sodelovanje povečuje možnosti za nadaljnje projekte in prireditve, ki lahko še dodatno povečajo vpis otrok v smučarske športe ter prispevajo k razvoju lokalnih športnih skupnosti.

Promocija dogodka je ključna za njegov uspeh. Lokalna društva pri organizaciji dogodka lahko računajo na promocijsko podporo Smučarske zveze Slovenije, ki bo pripomogla k večji prepoznavnosti dogodka. Smučarska zveza Slovenije lahko z obveščanjem na svojih družbenih omrežjih, spletni strani ter z obveščanjem lokalnih medijev pomaga doseči širšo publiko in povečati zanimanje za dogodek. Poleg tega se lahko za pomoč pri promociji dogovori z lokalnimi šolami in vrtci, kjer se informacije o dogodku posredujejo neposredno staršem. Pomembna je tudi komunikacija z občinami, ki lahko preko svojih kanalov dodatno promovirajo dogodek in poskrbijo, da ta doseže čim več lokalnih družin.

Dogodek "Zimsko igrišče" predstavlja priložnost za vsako društvo, da učinkovito predstavi svoje programe, poveča zanimanje za smučarske športe in pridobi nove mlade člane. S sodelovanjem v takem projektu društva krepijo svojo prisotnost v lokalnem okolju, spodbujajo zdrav način življenja in podpirajo razvoj športne kulture v Sloveniji.

5. Predlog enotnih smernic komuniciranja na področju popularizacije smučarskih športov

Smučarska zveza Slovenije si prizadeva zbrati vse ključne deležnike – klube, društva in širšo javnost – v skupnih naporih za spodbujanje smučanja kot pomembne športne dejavnosti za otroke. S skupnim in usklajenim komuniciranjem želimo izpostaviti prednosti smučanja, krepiti pozitivno podobo športa in slovenske smučarske tradicije ter spodbujati vključevanje otrok v smučarske aktivnosti preko ključnih sporočil:

- **Smučanje kot celovita telesna aktivnost**

Smučanje je ena najbolj celovitih športnih aktivnosti, ki vpliva na psihični, fizični in socialni razvoj otrok. Gre za šport, ki združuje gibanje, koordinacijo, vzdržljivost in veselje do igre.

- **Smučanje in narava**

Smučanje omogoča stik z naravo, svežim zrakom in zimskim okoljem. Je eden redkih športov, ki v zimskih mesecih omogoča športno udejstvovanje na prostem ter krepí zavedanje o pomenu narave in okolja.

- **Kulturni pomen smučanja**

Smučanje je globoko zakoreninjeno v slovenski kulturi in tradiciji. Gre za šport, ki je skozi generacije oblikoval našo narodno identiteto in nas postavil na svetovni zemljevid zimskih športov.

- **Smučanje za vsestranski razvoj otrok**

Poleg telesnega razvoja smučanje spodbuja tudi samostojnost, odgovornost in prilagodljivost otrok. Pripravlja jih na življenje v skladu z vrednotami Smučarske zveze Slovenije: strast, vrhunskost, fair play in povezovalnost.

- **Slovenska šola smučanja**

Slovenska šola smučanja temelji na dolgoletnih izkušnjah in preverjenih metodah, ki vključujejo igro in zabavo na snegu. Koncept učenja smučanja je zasnovan tako, da otroci pridobijo tehnično znanje prek aktivnosti, ki so jim blizu in zanimive.

Namen komuniciranja

- **Osveščanje:** Povečati prepoznavnost koristi smučanja za zdravje in razvoj otrok.

- **Navduševanje:** Spodbuditi starše in otroke, da smučanje postane del njihovega življenjskega sloga.

- **Mobilizacija:** Vzpodbuditi klube in društva k aktivnemu vključevanju v promocijo smučanja ter k sodelovanju pri skupnih kampanjah.

- **Usklajenost:** Vse deležnike pozvati, da uporabljajo enotna sporočila in vizualno podobo za doseganje večje prepoznavnosti.

6. Dopisi za ravnatelje (template) - **vstop v šole in vrtce** (predstavitve, telovadbe ali obveščanje preko easistenta)

Da bi smučarska društva lažje vzpostavila stik z osnovnimi šolami in vrtci, Smučarska zveza Slovenije ponuja pripravljene dopise, s katerimi lahko društva predstavijo svoje programe in aktivnosti. Ti dopisi so zasnovani tako, da ravnateljem na jasn in prijazen način predstavijo prednosti sodelovanja in vključevanja smučarskih športov v šolski prostor. S tem društva spodbujajo večje zanimanje za smučarske športe ter povečujejo dostopnost programov za otroke po vsej Sloveniji.

a. Dopis 1: Predstavitev programov učencem šole

Spoštovani gospod/gospa ravnatelj/-ica,

V [Ime društva] si prizadevamo približati smučarske športe mladim ter spodbuditi njihov zdrav in aktiven življenjski slog. Da bi učencem vaše šole predstavili možnosti, ki jih ponuja naše društvo, bi želeli na vaši šoli organizirati športno-informativno predstavitev naših programov.

Namen dogodka je učencem na zanimiv in zabaven način prikazati različne smučarske aktivnosti in dejavnosti, ki jih izvajamo, ter jih povabiti, da se pridružijo našim aktivnostim v zimskih mesecih.

Predstavitev bi vključevala:

- video prikaz osnovnih smučarskih tehnik,
- informacije o poteku vadb in treningov,
- predstavitev športne opreme in varnosti pri smučanju.
- krajša športna aktivnost povezana z našim športom

Verjamemo, da lahko na ta način navdušimo mlade za smučarske športe ter jim približamo možnosti za aktiven in zdrav življenjski slog. Dogodek bi prilagodili urniku šole in ga izvedli v času, ki je najbolj primeren za vaše učence, lahko v obliki krajših predstavitev za različne razrede ali pa kot večjo predstavitev za celotno šolo.

Veselimo se vašega pozitivnega odziva in možnosti za sodelovanje z vašo šolo pri vzpodbujanju športnega duha med mladimi.

Lepo vas pozdravljamo,

[Ime in priimek predstavnika društva]

Smučarsko društvo [Ime društva]

[Kontaktne podatke društva]

b. Dopis 2: Izvajanje vadbe v okviru interesne dejavnosti

Spoštovani gospod/gospa ravnatelj/-ica,

V [Ime društva] želimo učencem ponuditi možnost redne vadbe smučarskih športov, zato vam predlagamo sodelovanje pri izvajanju interesne dejavnosti na vaši šoli. Ta program bi omogočil učencem, da s pomočjo raznolike športne vadbe (naravne oblike gibanja, igre z žogo, atletika, gimnastika, poligoni, štafetne igre) razvijejo široko paleto gibalnih znanj in izkušenj. Skozi igro bodo razvijali gibalne in kognitivne sposobnosti, zraven pa spoznavali pomen sodelovanja in timskega dela.

Vsebine vadbe bi bile usklajene s priporočili Smučarske zveze Slovenije in s standardiziranim programom, ki je predstavljen v tem priročniku.

Program vključuje:

- naravne oblike gibanja,
- elementarne igre,
- štafetne igre,
- otroški plesi,
- osnovne dejavnosti z žogo,
- hoja in tek v naravi,
- osnove gimnastike in atletike.

Vadba bi potekala na redni osnovi, v okviru dogovorjenega urnika interesnih dejavnosti na vaši šoli. Verjamemo, da bi tako omogočili učencem dodaten dostop do športnih vsebin, ki krepijo zdravje, motorične sposobnosti in samozavest.

Če ste zainteresirani za uvedbo smučarske vadbe kot interesne dejavnosti, vas prosimo, da nas kontaktirate. Z veseljem se bomo prilagodili vašim željam in potrebam učencev. Iskreno se veselimo možnosti za sodelovanje in razvoja športne aktivnosti za vaše učence.

Lepo vas pozdravljamo,

[Ime in priimek predstavnika društva]
Smučarsko društvo [Ime društva]
[Kontaktne podatke društva]

c. Dopis 3: Obveščanje staršev o izvenšolskih programih preko eAsistenta

Spoštovani gospod/gospa ravnatelj/-ica,

[Ime društva] je pripravilo izvenšolske športne programe, ki so prilagojeni urniku vaše šole in omogočajo, da učenci brez ovir sodelujejo v smučarskih aktivnostih izven šolskega časa. Da bi starše obvestili o teh programih, vas vljudno prosimo za možnost uporabe sistema eAsistent za posredovanje informacij.

Naš izvenšolski program je prilagojen tako, da omogoča optimalno vključevanje v različne smučarske aktivnosti, pri tem pa upošteva urnik šole in šolske obveznosti učencev. Program vključuje:

- redne treninge, ki so časovno usklajeni s šolskimi obveznostmi,
-

Ker smo mnenja, da bi informacija o naših programih zanimala starše vaših učencev, vas vljudno prosimo za pomoč pri posredovanju teh informacij preko eAsistenta. Z vašim sodelovanjem lahko dosežemo večje število staršev in tako širši skupnosti ponudimo kakovostne programe smučarskih športov.

Vnaprej se zahvaljujemo za vašo podporo pri širjenju športne aktivnosti med mladimi in se veselimo uspešnega sodelovanja z vašo šolo.

Lepo vas pozdravljamo,

[Ime in priimek predstavnika društva]
Smučarsko društvo [Ime društva]
[Kontaktne podatke društva]

7. Google business

Urejen Google Business profil je izjemno pomemben za smučarska društva, saj omogoča jasno in profesionalno predstavitev ključnih informacij, kot so kontakti, lokacija, delovni čas in opis programov. Poleg tega izboljša vidnost društva v spletnih iskalnikih, kar je še posebej pomembno za privabljanje novih članov in ohranjanje stika z obstoječimi. Z enostavnim dostopom do informacij in možnostjo objavljanja novic ter dogodkov profil krepi zaupanje in povečuje zanimanje za aktivnosti društva. Dobro urejen Google Business profil tako postane nepogrešljivo orodje za promocijo in učinkovito komuniciranje z lokalno skupnostjo.

Postopek za ureditev Google Business profila:

- **Prijava:** Obiščite spletno stran Google Business Profile (<https://www.google.com/business/>) in se prijavite z Google računom.
- **Dodajanje društva:** Kliknite na “Dodajte svoje podjetje” in vnesite ime društva, lokacijo in kontaktne podatke.
- **Izpolnjevanje podatkov:** Vnesite delovni čas, telefonsko številko, e-pošto in povezavo na spletno stran ali družbena omrežja.
- **Dodajanje vizualnih elementov:** Naložite slike, kot so logotip, fotografije društvenih aktivnosti in lokacije.
- **Verifikacija:** Google vas bo pozval k verifikaciji lokacije (po navadi s pošno kartico z geslom).
- **Optimizacija in redno vzdrževanje:** Po potrditvi redno posodablajte podatke, objavljajte novosti in odgovarjajte na mnenja uporabnikov.

S tem društvo vzpostavi profesionalen spletni vtis, izboljša dostopnost za člane in okrepi svojo prisotnost v digitalnem okolju.

8. Donacija dohodnine

Smučarska društva lahko del svojih prihodkov zagotovite tudi s pomočjo donacij fizičnih oseb, ki vam namenijo del svoje dohodnine. Gre za enostaven in učinkovit način, kako motivirati podpornike, da brez dodatnih stroškov prispevajo k razvoju vašega društva.

Vsak davčni zavezanec, ki je rezident Republike Slovenije, lahko do 1 % svoje dohodnine nameni organizacijam, ki imajo status nevladne organizacije v javnem interesu, vključno s športnimi društvi. Ta sredstva bi sicer šla v državni proračun, vendar jih lahko posamezniki usmerijo v podporo vašemu društvu.

KAKO SE LOTITI?

Da bi čim boljše izkoristili to možnost, sledite naslednjim korakom:

- Preverite status društva.
- Obveščajte člane in podpornike.
- Pojasnite postopek.
- Olajšajte oddajo. (<https://www.olympic.si/podarim/>)
- Spremljajte rezultate.
- Prilagodite komunikacijo.
 - Poudarite, da donacija fizičnim osebam ne povzroča dodatnih stroškov.
- Redno obveščajte.
 - Spomnite člane na možnost donacije, še posebej v obdobjih, ko se bliža rok za oddajo.
- Povežite donacijo s konkretnimi cilji.
 - Na primer: "Z zbranimi sredstvi bomo omogočili brezplačne tečaje za otroke."

Z vključitvijo te možnosti lahko pridobite pomembna sredstva za izboljšanje programov in delovanja društva, hkrati pa okrepite povezavo med društvom in njegovimi podporniki. Izkoristite potencial, ki vam ga ponuja namenitev dela dohodnine

9. Predstavitev trajnostnih vsebin

Smučarski športi vplivajo na okolje, družbo in upravljanje, zato je pomembno, da vsaka organizacija znotraj smučarske družine v svoje delovanje vključi trajnostne prakse, ki zmanjšujejo negativne vplive in spodbujajo odgovorno ter vključujočo športno okolje. Predstavljene so ključne trajnostne vsebine in priporočila, ki klubom in društvom pomagajo pri doseganju višjih standardov na področju okoljske ozaveščenosti, družbene odgovornosti ter dobrega upravljanja.

Poudarek je na trajnostnih smernicah, ki društvom olajšajo uvajanje ukrepov, prijaznih do okolja in skupnosti, pri vsakodnevnem delovanju in organizaciji dogodkov. Prostor smo namenili tudi pomembnim priporočilom za zagotavljanje varnega in etičnega okolja v športu (safeguarding), s poudarkom na preprečevanju zlorab in skrbi za integriteto vseh članov, zlasti najmlajših. Dodatno pa smo se osredotočili na smučanje kot vključujočo dejavnost, katere odličen začetek je uvedba programa ZUTS, ki usposablja učitelje smučanja za hendikepirane osebe, s čimer se poudarja dostopnost zimskih športov za vse.

Za lažjo uporabo so vključeni tudi poenostavljeni trajnostni kontrolni seznam, ki klubom pomagajo pri organizaciji dogodkov. Ti pripomočki omogočajo društvom, da ne le zmanjšujejo svoj vpliv na okolje, temveč tudi krepijo svojo vlogo v skupnosti ter prispevajo k dolgoročnemu razvoju in ugledu smučarske družine

a. Trajnostni check list za dogodke (poenostavljen za društva)

Smučarska zveza Slovenije želi podpreti in spodbuditi lokalne organizatorje pri vključevanju trajnostnih praks tudi v manjše dogodke in tekmovanja. Za namen tega priročnika smo pripravili preprost in učinkovit seznam priporočil za organizacijo dogodkov, ki upošteva okoljski, družbeni in upravljavski vidik trajnosti.

Priporočila so zasnovana tako, da lokalnim klubom in društvom omogočajo izboljšanje trajnostnih praks brez večjih dodatnih stroškov ali zahtev po kompleksni opreми.

Ključna trajnostna področja:

- Podnebje
- Ljudje
- Ozaveščanje in komunikacija
- Šport
- Prizorišča in logistika

Trajnostni “check list” za organizatorje

Smučarska zveza Slovenije se zavezuje podpirati svoje lokalne organizatorje pri vključevanju trajnostnih rešitev v dogodke in inoviranju novih trajnostnih rešitev za zimske športe. Ta seznam za organizacijo trajnostnih dogodkov predstavlja korak naprej v smeri, da bi smučanje postal podnebno nevtralen šport. Smučarski športi potekajo na prizoriščih, katerih načrtovanje in izvedba vplivata na okolje in ljudi. Pomembno je, da so te odločitve del splošnega načrta upravljanja.

Ta seznam omogoča organizacijskim odborom dogodkov, da obravnavajo ključne teme trajnosti v okviru upravljanja prizorišč in organizacije dogodkov.

Obstaja veliko tem, ki jih lahko organizacijski odbori obravnavajo, nekatere pa so bolj pomembne za določene organizacijske odbore kot druge. Zaradi enostavnosti seznam izpostavlja najpomembnejše teme in aktivnosti. Pri izbiri teh aktivnosti so bili upoštevani stroškovna učinkovitost, dostopnost in možnost napredka skozi čas. Teme so razdeljene glede na področje organizacije dogodka, ki je najbolj primerno za njihovo upravljanje.

Namen je, da organizacijski odbori prilagodijo seznam glede na svojo strukturo, da se naloge enakomerno porazdelijo.

NAMEN

- Zmanjšanje ogljičnega odtisa
- Širjenje pomembnosti človekovih pravic
- Večanje inkluzivnosti smučarskih športov
- Grajenje skupnosti
- Odgovorno in transparentno upravljanje

TRAJNOSTNA PODROČJA

- Šport in tekmovanja
- Operacije dogodka
- Načrtovanje in logistika
- Trženje in komunikacija

ŠPORT IN TEKMOVANJA

1. Snežno upravljanje

- Merite porabo vode in energije za izdelavo snega, da optimizirate porabo virov.
- Preverite vrsto energije in goriva, ki se uporablja za upravljanje snega, in preidite na obnovljive vire energije, kjer je to mogoče.
- Upoštevajte lokalne predpise glede uporabe soli in beležite uporabo soli.

2. Napajanje prizorišč

- Prednost dajte uporabi obnovljivih virov energije za napajanje prizorišča.
- Priklopite se na električno omrežje, kjer je to mogoče, in se izogibajte uporabi generatorjev. Če jih morate uporabiti, izberite alternative, kot sta HVO (Hydrotreated Vegetable Oil) ali biodizel.

3. Zaščita biotske raznovrstnosti

- Spoštujte predpise o zaščiti naravnih habitatov in zaščenih območij.
- Uporablajte naravne in biorazgradljive alternative strupenim kemikalijam.
- Izvedite okoljsko oceno dogodka in načrtujte ukrepe za zaščito biotske raznovrstnosti.

4. Športna oprema

- V prostorih za servis poskrbite za pravilno zbiranje odpadkov.
- V prostorih za servis naj bo dobra prezračitev, da se zmanjša nevarnost škodljivih plinov.
- Kupujte izdelke iz recikliranih materialov ali tistih, ki jih je mogoče reciklirati.

5. Vključenost lokalnega prebivalstva in prostovoljcev

- K sodelovanju pri organizaciji povabite člane lokalne skupnosti in društev/klubov.
- K sodelovanju pri organizaciji povabite prostovoljce. Kupujte izdelke iz recikliranih materialov ali tistih, ki jih je mogoče reciklirati.

NAČRTOVANJE IN LOGISTIKA

1. Trajnostno naročanje in dobava

- Razvijte interno politiko trajnostnega naročanja z načeli 3R (zmanjšaj, ponovno uporabi, recikliraj).
- Ocenite uporabo plastike za enkratno uporabo in razvijte načrt za njeno zmanjšanje ali zamenjavo.
- Če je mogoče naročajte surovine lokalnih ponudnikov.

2. Odpadki

- Uvedite politiko ravnanja z odpadki, ki vključuje zmanjšanje, ponovno uporabo in recikliranje.
- Postavite jasno označena mesta za ločevanje odpadkov vsakih 50 metrov in vključite lokalne klube v pomoč pri upravljanju odpadkov.
- Spremljajte količino proizvedenih odpadkov z namenom spremembe politike in nadaljnjih odločitev.

OPERACIJE DOGODKA

1. Hrana in pijača

- Merite porabo vode in energije za izdelavo snega, da optimizirate porabo virov.
- Izberite gostinske storitve, ki uporabljajo lokalne in sezone sestavine ter trajnostno embalažo.
- Z manjšimi porcijami in primernimi jedilniki zmanjšajte količino odpadne hrane.
- Preprečite odlaganje odpadne hrane na odlagališča, raje jo kompostirajte ali predelajte v bioplin. Viške hrane lahko podarite lokalnim skupnostim.

2. Lokalni prevoz

- Spodbujajte uporabo železniškega prevoza in trajnostnih prevoznih sredstev.
- Preidite na vozila z nizkimi emisijami ali električna vozila.

3. Namestitve

- Spodbujajte partnerske hotele, naj uporabljajo obnovljivo energijo.

4. Dostopnost

- Izberite lokacije, ki so dostopne tudi invalidom.
- Dodelite parkirna mesta za invalide blizu vhodov in zagotovite dostopne sanitarije.
- Poskrbite, da si dogodek lahko ogledajo tudi družine (tribuna oziroma stojišče, ki omogoča ogled tekmovanja tudi otrokom).
- Kupujte izdelke iz recikliranih materialov ali tistih, ki jih je mogoče reciklirati.

TRŽENJE IN KOMUNIKACIJA

1. Raznolikost in vključevanje

- Privabite širšo publiko, vključno z mladimi, družinami, starejšimi invalidi in ranljivimi skupinami.
- Sodelujte z lokalnimi organizacijami, ki podpirajo marginalizirane skupine.
- Spodbujajte prijave žensk in oseb iz manjšinskih skupin za delo ali prostovoljstvo.

2. Ozaveščanje in komunikacija

- Redno poročajte o svojih trajnostnih aktivnostih in ozaveščajte vse deležnike.
- Spodbujajte ukrepe proti podnebnim spremembam.

3. Trajnostno sponzorstvo

- Vključite trajnostne klavzule v sponzorske pogodbe, da zagotovite skladnost s politiko brez plastike in uporabo trajnostnih prevoznih sredstev.
- K sponzorstvu povabite podjetja iz lokalnega okolja.
- Za aktivacije sponzorstev uporabljajte vire iz lokalnega okolja.

b. Priporočila za društva/klube na temo safeguardinga in integritete v športu

Uvod v safeguarding in integriteto v športu

Safeguarding in integriteta v športu sta dva ključna koncepta, ki skrbita za varnost, poštenost in moralne standarde znotraj športnih organizacij. Safeguarding, v širšem smislu, zajema vse ukrepe in prakse, ki varujejo športnike, še posebej otroke in ranljive skupine, pred zlorabo, nasiljem, zanemarjanjem in vsakršno obliko škodljivega vedenja. Integriteta pa se nanaša na etične standarde, poštenost in pravičnost v športu. Ti koncepti so osrednjega pomena za krepitev zaupanja javnosti v šport in za ustvarjanje varnega okolja, kjer lahko športniki neovirano razvijajo svoje talente in uživajo v športnih dejavnostih.

Pomen safeguardinga v športu

Safeguarding v športu je sistematičen pristop k preprečevanju škodljivega vedenja in zagotavljanju varnosti športnikov in vključuje:

- Otroci so v športu pogosto v ranljivem položaju, saj se zanašajo na odrasle za vodstvo, podporo in trening. To pomeni, da so izpostavljeni potencialnim tveganjem, kot so fizično nasilje, spolna zloraba, psihološko nasilje, zanemarjanje ali pretiran pritisk. Varovalni ukrepi so zasnovani tako, da prepoznajo in zmanjšajo ta tveganja.
- Pomembno je, da športne organizacije razvijejo kulturo, ki spodbuja poročanje o nepravilnostih in ščiti tiste, ki prijavljajo zlorabe. Varnostne politike in postopki, kot so preverjanje ozadja za trenerje, kodeksi ravnanja in ozaveščanje o prepoznavanju zlorabe, so bistveni za preprečevanje tveganj.
- Pomemben del safeguardinga je tudi izobraževanje trenerjev, osebja, staršev in samih športnikov o tem, kako prepoznati znake zlorabe in kako se pravilno odzvati na morebitne incidente.

Safeguarding se je razvil kot odgovor na zlorabe, ki so se v preteklosti dogajale v športu. Primeri fizičnega in psihičnega nasilja so v preteklosti večkrat razkrili pomanjkljivosti pri zaščiti mladih in ranljivih posameznikov. Danes so mnoge športne organizacije uvedle stroge politike, ki določajo pravila ravnanja za vse udeležence, jasno določajo meje med profesionalnim in osebnim življenjem ter vzpostavljajo mehanizme za varno poročanje.

Pomen integritete v športu

Integriteta v športu predstavlja ohranjanje visokih etičnih standardov in zagotavljanje poštenega igranja ter vključuje:

- Šport temelji na poštenem tekmovanju, kjer vsi udeleženci spoštujejo pravila igre. Integriteta je bistvena za ohranjanje športa kot zanesljive in pravične dejavnosti, ki temelji na sprejetih pravilih in vrednotah.
- Prirejanje rezultatov in druge oblike goljufanja spodkopavajo zaupanje v šport. Organizacije za zaščito integritete se osredotočajo na preprečevanje korupcije, tako da uvajajo stroge kazni za tiste, ki so vpleteni v prirejanje rezultatov ali drugačno manipulacijo.
- Integriteta se ne nanaša samo na pošteno tekmovanje, temveč tudi na odgovorno ravnanje vseh vpletenih v športu. Športne organizacije so odgovorne tudi za okoljske in socialne učinke svojih dejavnosti.

Integriteta zagotavlja, da šport ostane tekmovanje, ki temelji na sposobnostih in trudu, ne pa na manipulacijah in goljufijah. Organizacije, kot je Mednarodni olimpijski komite (MOK), so vzpostavile stroge smernice za boj proti korupciji in za zaščito športnikov pred pritiskom ali prisiljevanjem v prirejanje rezultatov.

Ključni ukrepi za uveljavitev safeguardinga in integritete

Športne organizacije morajo vzpostaviti in izvajati učinkovite politike ter postopke za safeguarding in integriteto. Nekateri ključni ukrepi vključujejo:

- Športne organizacije naj vzpostavijo jasen kodeks ravnanja, ki določa sprejemljivo vedenje za trenerje, športnike, osebje in prostovoljce.
- Organizacije morajo vzpostaviti jasne postopke, ki omogočajo varno in anonimno prijavo nepravilnosti. To spodbuja prijavljanje neustreznega vedenja in zmanjšuje strah pred povračilnimi ukrepi.
- Športne organizacije naj redno izvajajo izobraževanje in usposabljanje na področju safeguardinga in integritete, da so vsi deležniki seznanjeni s svojimi pravicami in dolžnostmi.
- Preverjanje ozadja: Organizacije naj izvajajo preverjanje ozadja za vse osebe, ki bodo delale s športniki, zlasti z otroki in mladimi, da se zagotovi varno okolje.
- Sodelovanje s pristojnimi organi: V primerih, ko pride do suma zlorabe ali kršitve integritete, je pomembno sodelovati s pristojnimi organi, kot so policija, socialne službe in regulatorji, da se zagotovi ustrezno obravnavanje primera.

Pomen Kulture Odprtosti in Podpore

Vzpostavitev kulture odprtosti in podpore je ključna za uspešno uveljavljanje safeguardinga in integritete v športu. Kultura, v kateri so vsi udeleženci (športniki, trenerji, osebje in starši) spodbujeni k ozaveščenju, sodelovanju in prijavi nepravilnosti, lahko močno zmanjša tveganje za neprimerno vedenje. Prav tako je pomembno, da se športnikom zagotovi varno okolje za izražanje svojih skrbi in da vedo, da bodo prijave obravnavane resno in zaupno. Safeguarding in integriteta v športu sta temeljna elementa za zagotavljanje varnega, pravičnega in poštenega športnega okolja. V današnjem svetu se pomen teh dveh konceptov le še povečuje, saj so športne organizacije odgovorne ne samo za tekmovalne rezultate, ampak tudi za celovit razvoj športnikov in ustvarjanje zaupanja vredne športne kulture. Vzpostavitev ustreznih varnostnih in etičnih standardov ne ščiti le športnikov, temveč tudi krepi ugled športa kot dejavnosti, ki promovira poštenost, spoštovanje in pravičnost.

10. Dobre prakse na področju trajnosti

V tem poglavju so predstavljeni primeri dobrih praks na področju trajnosti, ki lahko klubom in društvom služijo kot navdih in smernice pri lastnem trajnostnem razvoju. Številne športne organizacije so že uspešno vključile trajnostne pristope v svoje delovanje in s tem dosegle pozitivne učinke na okolje, družbo in svoje upravljanje. Prikazani primeri izpostavljajo inovativne in preproste rešitve za konkretne ukrepe, ki so dokazano učinkoviti pri zmanjševanju okoljskega odtisa, krepitvi družbene odgovornosti in izboljšanju etičnega poslovanja. Namen tega poglavja je pokazati, kako lahko tudi društva in klubi sprejmejo trajnostne ukrepe ter tako prispevajo k bolj odgovorni in vključujoči prihodnosti smučarskega športa.

a. Program mentorstva za ženske v biatlonu – IBU

Program mentorstva IBU za ženske v biatlonu (IBUFMP), ki je bil uveden leta 2021, predstavlja enega od ključnih korakov pri uresničevanju zaveze Mednarodne biatlonske zveze (IBU) k enakosti spolov in bolj vključujočemu športnemu okolju. Cilj tega programa je spodbujati prehod nekdanjih športnic v različne strokovne vloge znotraj biatlonske skupnosti, kot so trenerke, uradnice in menedžerke, ter tako povečati število žensk na vodstvenih položajih v tem športu. Poleg tega program aktivno motivira ženske, ki že delujejo v biatlonu, da napredujejo v svoji karieri, kar prispeva k dolgoročnemu razvoju in krepitvi enakosti znotraj športne organizacije.

IBUFMP temelji na tesnem sodelovanju z nacionalnimi biatlonskimi zvezami, kar omogoča boljše razumevanje specifičnih potreb in priložnosti v posameznih državah. V okviru programa organizirajo različne izobraževalne dogodke in delavnice, kjer se mentorirane usposablja na področjih, kot so vodenje ekip, načrtovanje treningov in menedžment. Mentorstvo poteka v obliki usmerjenega izobraževanja, kjer izkušeni mentorji iz biatlona svetujejo in podpirajo mlajše kolegice pri njihovem poklicnem razvoju. Uspešnost programa se meri s pomočjo analiziranja osebnih in strokovnih ciljev mentorirank, kar omogoča prilagajanje vsebin programa glede na njihove potrebe.

IBUFMP je že v prvih letih delovanja prinesel pomembne rezultate. Med dosežki izstopa povečanje zastopanosti žensk v izvršnih odborih IBU in tehničnem odboru za 20 %, kar kaže na pozitiven premik v smeri enakopravnosti spolov na najvišjih ravneh organizacije. Program ne vpliva zgolj na statistično zastopanost žensk, temveč tudi na povečano zavest o pomenu enakosti spolov v športnem okolju. Poleg tega mentorstvo pomaga ženskam pridobiti dragocene izkušnje, samozavest in spretnosti, ki so ključne za uspešno opravljanje vodstvenih funkcij.

V prihodnje se bo IBU osredotočil na nadaljnjo širitev programa, saj si prizadeva vključiti še večje število žensk v različne vodstvene in strokovne vloge znotraj biatlona. Cilj je doseči še večjo prisotnost žensk na vplivnih položajih ter tako zagotoviti bolj raznoliko in uravnoteženo strukturo znotraj biatlonske skupnosti. Prav tako načrtujejo dodatne izobraževalne dogodke in podporne aktivnosti, ki bodo pripomogle k še večji kakovosti mentorstva ter boljšemu povezovanju med članicami programa. Z ohranjanjem te iniciative želi IBU nadaljevati z uvajanjem trajnih sprememb v smeri enakosti spolov in s tem ustvariti bolj vključujoče in spodbudno okolje za prihodnje generacije žensk v biatlonu.

b. Velika baterijska skrinja – IBU

Na svetovnem pokalu v biatlonu v Ruhpoldingu je bila vpeljana inovativna pobuda z uporabo velike baterijske skrinje, zasnovane kot trajnostna alternativa tradicionalnim dizelskim generatorjem. Pobuda se osredotoča na zmanjšanje okoljskega vpliva energetske porabe na dogodku, še posebej v TV produkciji in razsvetljavi, kjer je zanesljivo napajanje ključnega pomena. Cilj uporabe baterijskega sistema za shranjevanje obnovljive energije je bil zagotoviti okolju prijazno rezervno napajanje, ki zmanjšuje emisije in podpira zeleno usmeritev dogodka.

Velika baterijska skrinja je pravzaprav transportni kontejner, napolnjen z litij-ionskimi baterijami, ki so zmožne shranjevati velike količine električne energije. Elektriko pridobiva iz različnih obnovljivih virov, kot so lokalne fotovoltaične in vetrne elektrarne ter hidroelektrarne. Sistem omogoča popolnoma brezogljeno napajanje, saj shrani energijo v času nizke porabe in jo uporabi med dogodkom, ko je povpraševanje visoko. S tem se zagotavlja nemoteno napajanje brez potrebe po generatorjih na fosilna goriva, kar prispeva k zmanjšanju okoljskega odtisa dogodka.

Uporaba baterijskega sistema je naslovila več ključnih trajnostnih izzivov, s katerimi se soočajo športni dogodki. Najpomembnejši izziv je zmanjšanje emisij iz porabe energije. Zamenjava dveh dizelskih generatorjev z baterijsko skrinjo je omogočila zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida za približno 32 ton. Poleg neposrednih okoljevarstvenih koristi je sistem tudi odličen primer, kako se lahko z uporabo naprednih tehnologij doseže trajnostna energetska oskrba na velikih športnih dogodkih.

V prihodnje se IBU osredotoča na nadgradnjo kabelske infrastrukture in transformacijskih postaj na prizorišču, kar bo še dodatno povečalo učinkovitost in uporabnost baterijskih sistemov. Načrtujejo tudi širšo uporabo tovrstnih sistemov na drugih prizoriščih svetovnega pokala, s čimer bi prispevali k dolgoročni zavezanosti k brezogljni prihodnosti.

c. Projekt fifty/fifty – Floorball

Mednarodna floorball zveza (IFF) se aktivno zavzema za ustvarjanje odprte in vključujoče športne skupnosti, ki sprejema vse posameznike, ne glede na njihovo starost, spol, fizične zmožnosti, finančni položaj, etnično ozadje ali geografsko lokacijo. Eden ključnih projektov na tem področju je pobuda GoGirls!, ki je usmerjena k povečanju udeležbe deklet in žensk v floorballu po vsem svetu. V okviru teh prizadevanj pa je IFF uvedla tudi izobraževalni program o enakosti spolov, imenovan program Fifty/Fifty.

Program Fifty/Fifty je brezplačni spletni izobraževalni program, zasnovan za pomoč floorball klubom pri soočanju s tematikami spolne enakosti. Sestavljen je iz šestih modulov, prilagojenih posebej za člane upravnih odborov klubov, ki se ukvarjajo s floorballom. Prvotno je bil program zasnovan in uveden leta 2019 s strani Švedske floorball zveze, danes pa je v sodelovanju z IFF dostopen vsem klubom po svetu. Cilj programa je, da s časom spodbuja vključujočo kulturo, ki omogoča vsem članom – ne glede na spol – enakovredno udeležbo in možnosti za napredovanje v športu.

IFF si prizadeva, da bi floorball postal šport, v katerem so vsi posamezniki enakovredno vključeni in spoštovani. Vendar zveza priznava, da je floorball trenutno še vedno v veliki meri domena moških, tako v igralskih vrstah kot na ravni trenerjev in sodnikov. Program Fifty/Fifty je oblikovan tako, da pomaga klubom uvajati postopne, a pomembne spremembe, ki lahko skozi čas prispevajo k večji enakopravnosti in zastopanosti žensk v vseh vidikih floorballa.

Od svoje uvedbe je program Fifty/Fifty naletel na zelo pozitiven odziv v globalni skupnosti. Prizadevanja za promocijo programa se bodo še okrepila v času svetovnega prvenstva v floorballu leta 2024, ki bo potekalo v Malmöju na Švedskem. Na tem dogodku bo IFF spodbudila vse članice, naj program Fifty/Fifty vključijo kot orodje za doseganje večje enakosti spolov.

Ena od ključnih prednosti programa Fifty/Fifty je spodbujanje enakosti spolov znotraj IFF skupnosti. Program prav tako podpira prizadevanja Švedske floorball zveze, ki si je zastavila ambiciozen cilj – doseči popolno enakopravnost spolov v floorballu do leta 2030. S tem projektom se krepi tudi prizadevanje, da floorball postane dostopen in privlačen šport za vse, ne glede na spol, kar dolgoročno prispeva k razvoju bolj uravnotežene in vključujoče skupnosti.

Glavni cilji programa Fifty/Fifty vključujejo krepitev temeljnih vrednot, ki jih zastopa IFF, ter povečanje enakopravnosti spolov na vseh ravneh – od igralske do upravne strukture, vključno s sodniki. Poleg tega program prispeva k ozaveščanju o pomembnosti enakosti spolov, ne le znotraj floorball klubov, temveč tudi širše v športni skupnosti in družbi. S temi cilji IFF upa, da bo floorball postal zgled drugim športom, kako ustvariti odprto in enakopravno okolje za vse športnike.

11. Smučanje – vključujoča dejavnost

V sodobnem športu je vključevanje postalo ključno načelo, ki zagotavlja, da lahko vsi posamezniki, ne glede na svoje sposobnosti, enakopravno sodelujejo v različnih športnih aktivnostih. Smučarska zveza Slovenije (ZUTS) je razvila nov program usposabljanja, namenjen učiteljem smučanja, s ciljem, da pridobijo specializirano znanje za delo z osebami s posebnimi potrebami. Program učenja smučanja za hendikepirane osebe ne le spodbuja enake možnosti, temveč omogoča tudi bolj prilagojen pristop, ki posameznikom nudi varno in prijetno izkušnjo na snegu ter krepi vključujočo kulturo v smučarskih športih.

12. Predstavitev para alpskega smučanja v Sloveniji

Para smučanje pri Smučarski zvezi Slovenije ima pomembno in dolgoletno tradicijo, ki temelji na dobrem sodelovanju z Zvezo za šport invalidov Slovenije – Slovenskim paralimpijskim komitejem (Zveza ŠIS-SPK).

Formalna ustanovitev panoge za para smučanje, ki ima pri Smučarski zvezi Slovenije pomembno in dolgoletno tradicijo, ki temelji na dobrem sodelovanju z Zvezo za šport invalidov Slovenije – Slovenskim paralimpijskim komitejem (Zveza ŠIS-SPK), leta 2022 je bila pomemben mejnik, ki je omogočil vključitev slovenskih para športnikov in športnic v širšo smučarsko skupnost ter utrditev njihovega položaja znotraj nacionalnih športnih struktur. Ta korak je omogočil še tesnejše sodelovanje in širjenje programov za para športnike v treh klubih – Alpskem smučarskem klubu Kranjska Gora, Nordijskem društvu Rateče - Planica in Smučarskem klubu športnikov-invalidov Albatros.

Eden ključnih izzivov panoge je t. i. obrnjena piramida saj je večina para smučarjev tudi tekmovalcev, malo pa je rekreativnih para smučarjev, kar dolgoročno ogroža vzdržnost programov. Da bi premostili to težavo, si panoga prizadeva za večjo vključenost rekreativnih para smučarjev, saj je široka rekreativna baza ključna za razvoj in rast tekmovalnih programov. Kljub preteklim težavam, kot je bila omejena dostopnost opreme, so s podporo mednarodnih partnerjev in donacijami že naredili pomembne korake naprej, naprimer z donacijo kompletov monoskijev za učenje sedečega smučanja. Ta oprema omogoča lažji dostop do para smučanja, predvsem za mlajše generacije, ki šele vstopajo v svet snežnih športov.

Para smučanje ni pomembno le za športni razvoj posameznikov, temveč tudi za širšo družbeno inkluzijo. Panoga se zato aktivno povezuje z različnimi deležniki, kot so Zveza žičničarjev Slovenije, lokalne skupnosti in šole. Tako želijo izboljšati dostopnost infrastrukture, omogočiti integracijo para smučanja v programe, kot sta "Šolar na smuči" in šolska športna tekmovanja, ter vključiti para smučarje v nacionalna in mednarodna tekmovanja. Posebna priložnost za vidnost in promocijo panoge je dogodek "Naj Sneži," ki združuje vse športnike Smučarske zveze Slovenije, vključno s para smučarji, in poudarja enakovredno obravnavo vseh športnikov.

Za dolgoročni razvoj panoge je ključno tudi usposabljanje strokovnega kadra. Pomembno je, da spodbujamo učitelje smučanja k pridobivanju usposobljenosti za delo s para smučarji, predvsem preko ZUTS, ki je edina strokovno usposobljena za to nalogo. S tovrstnim usposabljanjem lahko društva razširijo svoje programe in krepijo svojo vlogo pri integraciji para smučarjev na lokalni ravni.

Panoga za para smučanje predstavlja odličen model dobre prakse vključevanja športnikov invalidov v nacionalne športne zveze. Smučarska zveza Slovenije se zaveda, da je para smučanje mnogo več kot le šport – je most k večji družbeni enakopravnosti, vključevanju in trajnostnemu razvoju smučarskih športov.

